

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. heinäkuuta 2020
(OR. en)

9772/20

Toimielinten välinen asia:
2020/0142 (APP)

RECH 273
FIN 494
COMPET 326
ENER 239

EHDOTUS

Lähettiläs:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	16. heinäkuuta 2020
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2020) 319 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästutkimusrahosta tehdyn pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämistä säännöksistä tehdyn päätöksen 2003/76/EY muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2020) 319 final.

Liite: COM(2020) 319 final

Bryssel 16.7.2020
COM(2020) 319 final

2020/0142 (APP)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahastosta tehdyn pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämistä säännöksistä tehdyn päätöksen 2003/76/EY muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan unioni ratifioi 4. lokakuuta 2016 Pariisin sopimuksen ja sitoutui edistämään sen tavoitetta pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle 2 celsiusasteessa ja jatkaa pyrkimyksiä lämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 celsiusasteeseen. Tämän kansainvälisen velvoitteen mukaisesti EU ja sen jäsenvaltiot ovat sopineet kunnianhimoisista tavoitteista, joiden mukaan kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 80–95 prosenttia vuoteen 2050 mennessä ja 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Komissio esitti marraskuussa 2018 Puhdas maapallo kaikille -strategian,¹ joka on pitkän aikavälin visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta vuoteen 2050 mennessä. Tiedonannossa komissio hahmotteli Euroopan parlamentin ja Eurooppa-neuvoston kehotusten mukaisesti erinäisiä toimenpiteitä: komission on esimerkiksi määrä selvittää, kuinka selvitystilassa olevan Euroopan hiili- ja teräsyhteisön omaisuudella voitaisiin tukea läpimurtoteknologiaa lähes hiilettömässä teräksen valmistuksessa.

Pitkän aikavälin visionsa mukaisesti komissio julkaisi maaliskuussa 2019 tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta.² Kaavailluista toimenpiteistä komissio asetti poliittisen asialistan kärkipäähän hiilestä irtautumisen teräsalalla. Se lupasi selvittää, kuinka osaa selvitystilassa olevan Euroopan hiili- ja teräsyhteisön omaisuudesta voitaisiin käyttää tukemaan teräksenvalmistusprosessien saamista lähes hiilettömiksi vuoteen 2030 mennessä. Eurooppa tarvitsee lähivuosikymmeninä 175–290 miljardin euron vuotuiset lisäinvestoinnit. Sitä varten komissio ehdottaa, että Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelman yhteydessä tarkistetaan hiili- ja terästudkimusrahaston oikeusperustoja yksityisen pääoman houkuttelemiseksi vihreisiin hankkeisiin.

Hiili- ja terästudkimusrahaston tutkimusohjelma on EU:n rahoitusohjelma, josta rahoitetaan hiili- ja teräsalan tutkimushankkeita. Hiili- ja terästudkimusrahastolla on omat oikeusperustansa monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) perustamissopimuksen voimassaolon päätyttyä vuonna 2002 jäsenvaltiot perustivat EU:n perussopimukseen liitettyä pöytäkirjalla N:o 37 uuden hiili- ja terästudkimusrahaston, joka jatkaa Euroopan hiili- ja teräsyhteisön teräsalan tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen ohjelmia. Rahaston tutkimusohjelmasta myönnetään vuosittain noin 40 miljoonaa euroa tutkimukseen ja innovointiin hiilen ja teräkseen liittyvillä aloilla (hiili 27,2 % rahoituksesta ja teräs 72,8 %). Tietämyksen kehittämiseksi ja innovaatioihin kannustamiseksi ohjelman avulla luodaan yhteyksiä toimialan yhteistyökumppaneiden, pk-yritysten, johtavien tutkimuslaitosten ja yliopistojen välille kaikkialla Euroopan unionissa. Sen toimintaa rahoitetaan selvitystilassa olevan EHTY:n varoista kertyvän tuoton avulla EU:n perussopimusten liitteenä olevan pöytäkirjan N:o 37 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Jotta tutkimusrahoituksen määrä vaihtelisi rahoitusmarkkinoiden liikkeiden vuoksi

¹ COM(2018) 773 final: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille *Puhdas maapallo kaikille – Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta* (28.11.2018).

² COM(2019) 640 final: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *Euroopan vihreän kehityksen ohjelma* (11.12.2019).

mahdollisimman vähän, tehdään tasauslaskelma. Varainhallinnasta kertyvien tulojen määrän vähenemisen seurauksena hiili- ja terästudkimusrahaston budjettiin nettotuotosta ja tasausvarannoista ohjattavien tulojen määrä laski 42 miljoonasta eurosta 12 miljoonaan euroon vuosina 2017–2019. Huhtikuussa 2017 komissio ehdotti peruuntuneiden sitoumusten ja takaisin perittyjen määrien palautusten käyttöä, jotta talousarviota voidaan täydentää 40 miljoonaan euroon vuoteen 2020 saakka.³ Euroopan parlamentti hyväksyi huhtikuussa 2018 lainsäädäntöpäätöslauselman [P8_TA (2018)0061]⁴ liitettäväksi hyväksyntäänsä neuvoston päätökselle (EU) 2018/599,⁵ jonka tarkoituksena oli antaa lupa ottaa käyttöön kaikki hiili- ja terästudkimusrahaston ohjelman puitteissa vuodesta 2003 alkaen peruuntuneet sitoumukset ja takaisin perityt määrät. Päätöslauselmassa Euroopan parlamentti kehotti tekemään selvitystilassa olevan EHTY:n varojen hallinnasta aktiivisempaa tai jopa käyttämään osaa sen varoista EU:n puhdasta ja kilpailukykyistä teräsalaa koskevien laajamittaisten hankkeiden käynnistämiseen.

On tunnustettu,⁶ että hiili- ja terästudkimusrahaston tutkimusohjelman täytäntöönpanon onnistuminen edellyttää vähintään 40 miljoonan euron vuotuista rahoitusta. Kun otetaan huomioon tasausjärjestelmään käytettävissä olevien varojen loppuminen ja Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen unionista, investoiduille varoille on nykyisellä korkotasolla vaikeaa saada riittävä vuosituotto lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.

Tilintarkastustuomioistuin totesi Euroopan hiili- ja teräsyhteisöstä hiljattain tekemässään katsauksessa,⁷ että hiili- ja terästudkimusrahaston rahoittaminen yksinomaan varainhallintaan perustuvien tulojen avulla ei ole kestävä ratkaisu nykyisen korkotason vallitessa. Tilintarkastustuomioistuin katsoi erityisesti, että taloudellisten suuntaviivojen tarkistus on kiireellinen ja että tarkistuksessa olisi saatava vastaus siihen, kuinka selvitystilassa olevan EHTY:n pääoma saataisiin tuottavaksi EU:n tutkimuksen puiteohjelmien yhteydessä.

Hiilialan neuvoa-antava ryhmä CAG ja teräsalan neuvoa-antava ryhmä SAG⁸ kiirehtivät kesäkuussa 2019 oikeusperustojen tarkistamista ohjelman jatkumisen varmistamiseksi siten, että ohjelman tavoitteet mukautetaan samalla alan nykyisiin tarpeisiin. Samalla ne kannattivat sitä, että varoista käytettäisiin vaihteittain osa eli noin kolmannes (noin 50–70 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2021–2027) hiili- ja teräsalan tutkimushankkeiden rahoittamiseen siten, että haetaan synergiaetuja oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin, siirtymävaiheessa olevia hiilialueita koskevan aloitteen,⁹ Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja innovaatorahaston kanssa. CAG:n ja SAG:n yhteinen tilapäisryhmä antoi 25. kesäkuuta 2019 tukensa EHTY:n varojen avaamiselle.

Tutkimuksen ja innovoinnin avulla voidaan energiaintensiivisillä aloilla kehittää ja demonstroida asianmukaisessa mittakaavassa ratkaisuja, joissa kaikkia teknisiä ja taloudellisia tietoja testaamalla edetään teknologian teolliseen tai taloudelliseen hyödyntämiseen pienimmällä mahdollisella riskillä. Vuonna 2019 Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta annetussa tiedonannossa ehdotetaan tukea puhtaaseen teräkseen liittyville läpimurtoteknologioille, joiden avulla teräksen valmistusprosessista saadaan hiiletöntä

³ Neuvoston päätös (EU) 2018/599 päätöksen 2003/76/EY muuttamisesta (EUVL L 101, 20.4.2018, s. 1).

⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0061_FI.html

⁵ Neuvoston päätös (EU) 2018/599 päätöksen 2003/76/EY muuttamisesta (EUVL L 101, 20.4.2018, s. 1).

⁶ Tilintarkastustuomioistuin: Katsaus 10/2019: ”Euroopan hiili- ja teräsyhteisön purkaminen on edennyt suunnitellusti, mutta tutkimuksen rahoitus ei ole enää kestävällä pohjalla”, s. 13.

⁷ *Mt.*, s. 17.

⁸ Hiilialan neuvoa-antavan ryhmän (CAG) ja teräsalan neuvoa-antavan ryhmän (SAG) tehtävänä on avustaa komissiota tutkimusohjelman hallinnoinnissa hiileen ja teräkseen liittyvissä kysymyksissä. Komissio nimittää neuvoa-antavien ryhmien jäsenet yksityishenkilöinä, jotka edustavat sidosryhmien yhteistä etua. Jäsenet nimitetään 42 kuukaudeksi.

⁹ Ks. johdanto-osan 11 kappale.

vuoteen 2030 mennessä, ja selvitystä siitä, voitaisiinko Euroopan hiili- ja teräsyhteisön varojen purkamisesta vapautuvaa rahaa käyttää tähän tarkoitukseen. Hiili- ja terästudkimusrahasto kehittää erityisesti puhdasta terästuotantoa mahdolliseksi läpimurtoratkaisuksi, jolla saataisiin muita energiantensiivisiä aloja, kuten kemikaali- ja sementtiala, mukaan tavoittelemaan ilmastoneutraalisuutta vuoteen 2050 mennessä.

Hiili- ja terästudkimusrahaston oikeusperustojen tarkistamisesta on sen myötä tullut yhä merkittävämpi, kiireellisempi ja pitemmälle tähtäävä toimenpide.

Edellä esitetyn perusteella tässä ehdotuksessa ehdotetaan muutoksia nykyiseen päätökseen. Tarkoituksena on mahdollistaa selvitystilassa olevan EHTY:n varojen osittainen myynti¹⁰ vuosina 2021–2027 siten, että hiili- ja terästudkimusrahastolle voitaisiin osoittaa 111 miljoonan euron vuotuiset määrärahat. Näillä vuotuisilla määrärahoilla tuetaan jatkossakin hiili- ja terästudkimusrahaston tutkimusohjelman mukaista tutkimusyhteistyötä hiileen ja teräkseen liittyvillä aloilla. Lisäksi tuetaan läpimurtoteknologioita, joiden ansiosta teräksen valmistusprosessista voidaan saada lähes hiiletöntä vuoteen 2030 mennessä, samoin kuin hiili-alan tutkimushankkeita, joilla hallitaan oikeudenmukaista siirtymää toimintansa lopettaneiden hiilikaivosten tai suljettavien hiilikaivosten ja niihin liittyvän infrastruktuurin osalta oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin ja päätöksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Nimenomaan terästeollisuuteen liittyvällä alalla komissio pyrkii tukemaan tutkimushankkeita puhdasta terästä käsittelevän yhteissuunnitellun kumppanuuden¹¹ kautta hakien synergiaa muiden Euroopan unionin ohjelmien ja erityisesti tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman kanssa.

Eurooppalaista julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta pidetään arvokkaana välineenä, jolla voidaan tukea strategisesti tärkeiden tutkimustoimien kehittämistä ja toteuttamista, jotta unioni voi vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin ja säilyttää kilpailukykyä.

EHDOTETUT MUUTOKSET, JOILLA SALLITAAN RAHASTON VAROJEN KÄYTTÖ TARVITTAESSA 40 MILJOONAN EURON VUOTUISEN MÄÄRÄRAHAN MYÖNTÄMISEKSI JA LAAJAMITTAISTEN TUTKIMUS- JA INNOVOINTIHANKKEIDEN RAHOITTAMISEKSI

Päätöstä 2003/76/EY ehdotetaan muutettavaksi siten, että hiili- ja terästudkimusrahastolle myönnetään vuoteen 2027 asti vuotuinen määräraha, joka käytetään seuraavasti: Tutkimusyhteistyötä hiileen ja teräkseen liittyvillä aloilla rahoitetaan 40 miljoonalla eurolla vuodessa. Lopuilla 71 miljoonalla eurolla rahoitetaan läpimurtoteknologioita, joilla teräksen valmistusprosessista voidaan saada lähes hiiletöntä, samoin kuin tutkimushankkeita, joilla hallitaan oikeudenmukaista siirtymää toimintansa lopettaneiden hiilikaivosten tai suljettavien hiilikaivosten ja niihin liittyvän infrastruktuurin osalta oikeudenmukaisen siirtymän

¹⁰ Laskelmissa otetaan huomioon varallisuuden määrä 31. joulukuuta 2019.

¹¹ Yhteissuunnitellulla eurooppalaisella kumppanuudella tarkoitetaan aloitetta, jonka valmisteluun jäsenvaltiot osallistuvat jo varhaisessa vaiheessa ja jossa unioni sekä yksityisen ja/tai julkisen sektorin kumppanit (kuten yritykset, yliopistot, tutkimusorganisaatiot, julkisen palvelun tehtäviä paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella tai kansainvälisellä tasolla hoitavat yhteisöt tai kansalaisyhteiskunnan organisaatiot, kuten säätiöt ja kansalaisjärjestöt) sitoutuvat yhdessä tukemaan tutkimustoimintaohjelman kehittämistä ja täytäntöönpanoa. Yhteissuunnitellut eurooppalaiset kumppanuudet perustetaan komission ja tällaisten yksityisten ja/tai julkisten kumppaneiden välisillä yhteisymmärryspöytäkirjoilla ja/tai sopimus pohjaisilla järjestelyillä, joissa määritellään kumppanuuden tavoitteet, siihen liittyvät kumppaneiden taloudelliset ja/tai luontoissuorituksia koskevat sitoumukset, keskeiset suorituskyky- ja vaikutusindikaattorit sekä tuotokset. Niissä yksilöidään myös täydentävät tutkimustoimet, jotka kumppanit ja tutkimusohjelma panevat täytäntöön.

mekanismin mukaisesti. Nämä määrärahat ja niihin liittyvät maksut olisi rahoitettava sijoituksista saatavista nettotuotoista ja tarvittaessa omaisuuden myynnistä saatavista tuloista.

Määrärahojen osoittamisesta olisi säädettävä nimenomaisesti päätöksessä, jotta rahoitusta voidaan jatkaa ennustettavasti ja riittävän tasoisena, niin että teräs- ja hiilialan tutkimusyhteistyölle voidaan edelleen osoittaa halutun tasoinen tuki.

Selvitystilassa olevan EHTY:n varojen hallinnoinnissa on tähän mennessä lähdetty siitä, että tutkimushankkeita rahoitettaisiin sijoitusten tuotolla. Tämä näkyy neuvoston päätöksen 2003/77/EY liitteessä olevan 1 kohdan (varojen käyttö) muotoilussa ja saman päätöksen johdanto-osan 3 kappaleessa, jonka mukaan hiili- ja terästudkimusrahaston koko pääoma olisi säilytettävä.

Tällainen lähestymistapa on edellä esitetyistä syistä ristiriidassa sen kanssa, että on tarpeen osoittaa riittävän tasoinen rahoitus, jonka turvin teräs- ja hiilialalla on mahdollista toteuttaa tarkoituksenmukaista tutkimusohjelmaa.

Sen vuoksi ei ole realistista edellyttää edelleen, että rahaston varat on säilytettävä. Kantaa onkin muutettava. Lisäksi ei ole enää velvollisuutta pitää varantoja EHTY:n velkojen vakuuttamiseksi lainojen maksamisesta, koska lainoja ei enää ole.

Sen vuoksi on tarpeen muuttaa päätöstä niin, että se vastaa paremmin niitä politiikan tarpeita, jota selvitystilassa olevan EHTY:n on tarkoitus palvella, ja haasteita, jotka liittyvät tarvittavan tasaisen tuoton saamiseen nykyisissä markkinaolosuhteissa, kun samalla on huolehdittava siitä, että EHTY:n varat riittävät tuottojen saamiseen vuoden 2027 jälkeenkin.

Ehdotuksen mukaan luovuttaisiin tasausjärjestelmästä, jonka katsotaan ehdotettujen muutosten hyväksymisen jälkeen olevan vanhentunut väline.

Lisäksi komissio hyödyntää päätöksen tarkistamisen yhteydessä tilaisuutta luopua saatavien perimisestä, kun todennäköiset perintäkustannukset ylittäisivät perittävän määrän eikä perimättä jättäminen haittaisi unionin julkista kuvaa, tai kun saatavia ei voida periä velallisen maksukyvyttömyyden tai muiden maksukyvyttömyysmenettelyiden vuoksi tai periminen on vastoin suhteellisuusperiaatetta.

Sen lisäksi olisi kumottava 2 artiklan 2 kohta, jossa vahvistetaan varallisuuden hoitoa koskevien monivuotisten taloudellisten suuntaviivojen antamismenettely, ja 4 artiklan 3 kohta, jossa vahvistetaan ohjelmaa koskevien monivuotisten taloudellisten suuntaviivojen hyväksymismenettely, koska nämä kohdat ovat käyneet täysin tarpeettomiksi suhteessa pöytäkirjassa N:o 37 olevan 2 artiklan 2 kohtaan.¹²

Nämä tarpeettomat säännökset olisi kumottava selkeyden vuoksi ja siksi, että niihin ei voida enää nojata.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus on osa lainsäädäntöpakettia, jolla tarkistetaan hiili- ja terästudkimusrahaston tutkimusohjelmaa. Se liittyy erityisesti seuraaviin:

¹² Päätösten 2003/76/EY ja 2008/376/EY hyväksymisen aikaan Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetty, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahastosta tehty pöytäkirja N:o 34 (2001) muodosti oikeusperustan vain päätökselle 2003/76/EY.

- komission ehdotus hiili- ja terästudkimusrahaston tutkimusohjelman hyväksymisestä sekä ohjelman monivuotisista teknisistä suuntaviivoista tehdyn päätöksen 2008/376/EY muuttamisesta
- komission ehdotus monivuotisten taloudellisten suuntaviivojen vahvistamisesta selvitystilassa olevan EHTY:n varojen ja selvityksen päätyttyä hiili- ja terästudkimusrahaston varojen hoitamista varten tehdyn neuvoston päätöksen 2003/77/EY muuttamisesta. Budjettipääosaston vastuulle kuuluva neuvoston päätöksen 2003/77/EY tarkistus on lisäksi johdonmukainen suhteessa EHTY:n lakkauttamista koskevaan tarkasteluun, jonka Euroopan tilintarkastustuomioistuin teki vuonna 2019.

• **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotettu tarkistus on Pariisin sopimuksen sekä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta¹³ annetun tiedonannon, jossa vahvistetaan puitteet EU:n muuttamiseksi ensimmäiseksi ilmastoneutraaliksi maanosaksi vuoteen 2050 mennessä, ja sen jatkotoimenä 14. tammikuuta 2020 annetun komission tiedonannon Kestävä Eurooppa -investointiohjelma – Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelma¹⁴ mukainen.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• **Oikeusperusta**

EU:n toimet oikeuttava oikeusperusta on Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahastosta tehdyn pöytäkirjan N:o 37 2 artikla.

• **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi toteutettavat toimenpiteet vahvistetaan neuvoston päätöksessä, jonka tarkistaminen kuuluu lainsäädäntöehdotuksia koskevan komission yksinomaisen aloiteoikeuden piiriin.

• **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotusta tarvitaan, jotta voidaan vahvistaa EU:n perussopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahastosta tehdyn pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.

• **Toimintatavan valinta**

Kyse on neuvoston päätöksen muuttamisesta, joten toimintatavan on oltava päätös.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

• **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ehdotus perustuu tuloksiin joka seitsemäs vuosi laadittavasta kertomuksesta, jossa seurataan hiili- ja terästudkimusrahaston tutkimusohjelmaa ja arvioidaan sen odotettuja hyötyjä.

¹³ COM(2019) 640, 11. joulukuuta 2019.

¹⁴ COM(2020) 21, 14. tammikuuta 2020.

Tällaisessa arvioinnissa komissiota avustavat asiantuntijoista koostuvat paneelit.¹⁵ Tuorein seitsenvuotiskertomus julkaistiin 5. helmikuuta 2020.¹⁶ Asiantuntijat analysoivat hiili- ja terästutkimusrahaston tutkimusohjelman toimintaa, arvioivat teknologista kehitystä ja ohjelmasta alalle ja yhteiskunnalle odotettavissa olevia hyötyjä sekä antoivat ohjelman parantamiseksi suosituksia, mukaan luettuna oikeusperustan tarkistaminen.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Hiili- ja terästutkimusrahaston sidosryhmät ovat osallistuneet useisiin kertaluontoisiin tapaamisiin, neuvoa-antavien ryhmien kokouksiin (hiilialan neuvoa-antava ryhmä CAG ja teräsalan neuvoa-antava ryhmä SAG) ja hiili- ja teräsalan komitean kokouksiin (Horisontti 2020:n ohjelmakomiteaa vastaava elin). Näiden kokousten välittömänä tuloksena oli, että CAG:n ja SAG:n yhteinen tilapäisryhmä antoi 25. kesäkuuta 2019 tukensa EHTY:n varojen avaamiselle.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Hiili- ja terästutkimusrahaston seuranta- ja arviointiraportin alustavia tuloksia havainnollistettiin seminaarissa ”Steel and Coal: A New Perspective”, jonka Euroopan komissio järjesti 28. maaliskuuta 2019 ja johon osallistui yli sata sidosryhmää.¹⁷

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotetusta tarkistuksesta ei tarvitse tehdä vaikutustenarviointia, koska odotettavissa olevat taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset vaikutukset eivät todennäköisesti ole huomattavia.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotus perustuu tuloksiin seitsenvuotiskertomuksesta, jonka mukaan rahaston tutkimusohjelmaa on arvioitava säännöllisesti uudelleen, jolloin arvioidaan myös siitä odotettuja tuloksia.

- **Perusoikeudet**

Ehdotus on yhdenmukainen perusoikeuksien suojaa koskevan periaatteen kanssa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotus ei aiheuta uusia yleisestä talousarviosta katettavia maksuvelvoitteita nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä.

5. LISÄTIEDOT

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

¹⁵ Seuranta- ja arviointikertomuksesta säädetään neuvoston päätöksessä 2008/376/EY, joka julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 20. toukokuuta 2008 (EUVL L 130, s. 7) ja jota on muutettu 29. toukokuuta 2017 annetulla neuvoston päätöksellä (EU) 2017/955.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_en

¹⁷ <https://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=9DB3A26D-B1D8-8BED0A23CA684631B0CF>

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Tarkistus rajoittuu seuraaviin säännöksiin:

1) 1 artiklan 1 a kohta

Tällä artiklalla otetaan käyttöön de minimis -sääntö, ja se perustuu unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun asetuksen 101 artiklaan. Sen nojalla komissio voi luopua saatavien perinnästä jo ennen kaikkien mahdollisten suojakeinojen käyttämistä tietyissä rajatuissa tapauksissa, kun arvio perintäkuluista on suurempi kuin perittävä saaminen eikä perinnästä luopuminen vahingoittaisi unionin julkisuuskuvaa, tai kun velallinen on maksukyvytön tai periminen on vastoin suhteellisuusperiaatetta. Sääntöä soveltamalla voidaan selvitysmenettely saattaa hallitusti päätökseen.

2) 2 artiklan 1 kohta

Komissio hallinnoi varoja siten, että hiili- ja terästudkimusrahaston vuotuiset määrärahat ovat vuoteen 2027 asti [111 miljoona euroa]. Niistä rahoitetaan tutkimusyhteistyötä hiileen ja teräkseen liittyvillä aloilla siten, että [40 miljoonalla eurolla] rahoitetaan tutkimusyhteistyötä mainituilla aloilla ja [71 miljoonalla eurolla] läpimurtoteknologioita, joiden ansiosta teräksen valmistusprosessista voidaan saada lähes hiiletöntä, samoin kuin tutkimus- ja innovointihankkeita, joilla hallitaan oikeudenmukaista siirtymää toimintansa lopettaneiden hiilikaivosten tai suljettavien hiilikaivosten ja niihin liittyvän infrastruktuurin osalta hiilialalla sovellettavan oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin ja päätöksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Vuoden 2027 jälkeen komissio hoitaa varoja siten, että varmistetaan tuotto pitkällä aikavälillä. Varat sijoitetaan siten, että tavoitteena on niiden arvon säilyttäminen ja mahdollisuuksien mukaan kasvattaminen.

3) 2 artiklan 1 kohdan a alakohta

- 1 a. Vuotuinen [111 miljoonan euron] määräraha olisi muodostettava sijoitusten nettotuloista ja jos ne ovat riittämättömiä, selvitystilassa olevan EHTY:n varojen osittaisesta myynnistä ja selvityksen päätyttyä hiili- ja terästudkimusrahaston varoista.

4) Kumotaan 2 artiklan 2 kohta.

5) 3 artiklan 1 kohta

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetuista selvitystoimista ja 2 artiklassa tarkoitetuista sijoitus- ja varainhallintatoimista laaditaan vuosittain erillään muiden yhteisöjen muista rahoitustoimista tuloslaskelma, tase ja rahoituskertomus. Nämä rahoitusasiakirjat liitetään niihin asiakirjoihin, jotka komissio laatii vuosittain Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 318 artiklan ja Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen nojalla.

6) 3 artiklan 2 kohta

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sovelletaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja tilintarkastustuomioistuimen valvontaa ja vastuuvapauden myöntämistä koskevaa toimivaltaa sellaisena kuin se määritellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa ja Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavassa varainhoitoasetuksessa.

7) 4 artiklan 1 kohta

1. Nettotulot 2 artiklassa tarkoitetusta sijoitustoiminnasta ja varojen osittaisesta myynnistä saatavat tulot otetaan ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina Euroopan unionin yleiseen talousarvioon. Nämä tulot sidotaan käyttötarkoitukseensa, joka on tutkimuksen puiteohjelman ulkopuolisten tutkimushankkeiden rahoittaminen hiili- ja terästeollisuuteen liittyvillä aloilla. Varat muodostavat hiili- ja terästutkimusrahaston, jonka hoidosta vastaa komissio.
- 8) Kumotaan 4 artiklan 3 kohta.
- 9) Kumotaan 5 artiklan 2 kohta.
- 10) Kumotaan liite.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahastosta tehdyn pöytäkirjan täytäntöönpanon edellyttämistä säännöksistä tehdyn päätöksen 2003/76/EY muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 37 EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen taloudellisista seurauksista ja hiili- ja terästudkimusrahastosta ja erityisesti sen 2 artiklan ensimmäisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,¹

noudattaa erityistä lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen voimassaolo päättyi kyseisen sopimuksen 97 artiklan mukaisesti 23 päivänä heinäkuuta 2002. Kaikki Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) varat ja vastuut siirrettiin 24 päivästä heinäkuuta 2002 unionille.
- (2) Pöytäkirjan N:o 37 mukaan EHTY:n 23 päivänä heinäkuuta 2002 päätetyssä taseessa oleva nettovarallisuus muodostaa hiili- ja terästeollisuuteen liittyvien alojen tutkimukseen tarkoitetut varat, joista käytetään nimitystä ”EHTY:n selvityksessä olevat varat”, ja selvitystilan päätyttyä ”hiili- ja terästudkimusrahaston varat”.
- (3) Pöytäkirjassa N:o 37 määrätään myös, että näistä varoista kertyvät tulot, joista käytetään nimitystä ”hiili- ja terästudkimusrahasto”, käytetään yksinomaan tutkimuksen puiteohjelman ulkopuoliseen hiili- ja terästeollisuuteen liittyvien alojen tutkimukseen pöytäkirjan N:o 37 määräysten ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti.
- (4) Neuvosto teki 1 päivänä helmikuuta 2003 päätöksen 2003/76/EY,² jolla vahvistettiin säännöt pöytäkirjan N:o 37 panemiseksi täytäntöön.
- (5) Hiili- ja terästudkimushankkeiden rahoittamiseen sidotut tulot vähenevät matalan korkotason vallitessa nopeasti.
- (6) Tämä johtaa tilanteeseen, jossa käytettävissä ei välttämättä ole kriittisen suuruista vähimmäisbudjettia vuotuisen ehdotuspyynnön järjestämiseen hiili- ja terästudkimusrahaston tutkimusohjelmassa, jäljempänä ’ohjelma’.

¹ EUVL C , , s. .

² EUVL L 29, 5.2.2003, s. 22–24.

- (7) Pyynnön järjestämiseen tarvitaan kriittisen suuruinen vähimmäisbudjetti, jotta ohjelmasta voidaan tarjota merkityksellistä tukea hyödyllisiin tutkimusyhteistyöhankkeisiin, joilla on tarvittava kriittinen massa ja joista saadaan EU:n tason lisäarvoa kestävyuden eli työterveyden, työturvallisuuden ja työolojen parantamiseksi sekä ympäristövaikutusten vähentämiseksi hiili- ja terästeollisuuteen liittyvillä aloilla.
- (8) Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta antamassaan tiedonannossa (COM(2019) 640 final) komissio sitoutui tukemaan puhtaaseen teräkseen liittyviä läpimurtoteknologioita, joiden avulla teräksen valmistusprosessista saadaan lähes hiiletöntä vuoteen 2030 mennessä. Sitä varten komissio lupasi selvittää, voitaisiinko selvitystilassa olevan EHTY:n varoista osaa käyttää tähän tarkoitukseen.
- (9) Vihreän kehityksen investointiohjelmasta ja oikeudenmukaisen siirtymän mekanismista annetussa tiedonannossa (COM(2020) 21 final) katsottiin, että EU:n tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen tarkistaa hiili- ja terästudkimusrahaston oikeusperustoja, jotta voitaisiin ottaa käyttöön selvitystilassa olevan EHTY:n varoja ja selvitystilasta päätyttyä hiili- ja terästudkimusrahaston varoja.
- (10) Selvitystilassa olevan EHTY:n varojen ja selvitystilasta päätyttyä hiili- ja terästudkimusrahaston varojen osittainen myynti hiili- ja teräsalan tutkimushankkeiden rahoittamiseksi olisi sallittava sillä edellytyksellä, että säilytetään varaukset, joilla katetaan jäljellä olevat ennakoimattomista vastuista syntyvät rajalliset velvoitteet, ja että kohtuullinen osa varoista, joita ei tarvita edellä mainittuihin tarkoituksiin, sijoitetaan edelleen tulojen tuottamiseksi.
- (11) Selvitystilassa olevan EHTY:n varojen ja selvitystilasta päätyttyä hiili- ja terästudkimusrahaston varojen osittainen myynti voi olla tarpeen, jotta hiili- ja terästudkimusrahastolle voidaan osoittaa vuoteen 2027 saakka vuosittain [111 miljoonan euron] määräraha, joka käytetään seuraavasti: [40 miljoonalla eurolla] vuodessa rahoitetaan tutkimusyhteistyötä hiileen ja teräkseen liittyvillä aloilla ja lopuilla [71 miljoonalla eurolla] läpimurtoteknologioita, joiden ansiosta teräksen valmistusprosessista voidaan saada lähes hiiletöntä, samoin kuin tutkimushankkeita, joilla hallitaan oikeudenmukaista siirtymää toimintansa lopettaneiden hiilikaivosten tai suljettavien hiilikaivosten ja niihin liittyvän infrastruktuurin osalta oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin ja 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Mahdollisuus selvitystilassa olevan EHTY:n varojen ja selvitystilasta päätyttyä hiili- ja terästudkimusrahaston varojen osittaiseen myyntiin on rajoitettu vuotuisten määrärahojen rahoittamiseen varainhoitovuosina 2021–2027.
- (12) Hiili- ja terästudkimusrahaston rahoittamiseen ei pitäisi sen vuoksi käyttää vain sijoitusten nettotuloja vaan tarvittaessa myös tuloja, jotka saadaan myymällä osa rahaston varoista, vuosiksi 2021–2027 suunniteltuun määrään asti.
- (13) Päätöksen 2 artiklan 2 kohta, jossa vahvistetaan varallisuuden hoitoa koskevien monivuotisten taloudellisten suuntaviivojen antamismenettely, ja 4 artiklan 3 kohta, jossa vahvistetaan ohjelmaa koskevien monivuotisten taloudellisten suuntaviivojen hyväksymismenettely, olisi kumottava, koska nämä kohdat ovat tarpeettomia suhteessa pöytäkirjassa N:o 37 olevan 2 artiklan 2 kohtaan.
- (14) Vanhentuneeksi käyneestä tasausmekanismista ehdotetaan luovuttavan.

(15) Päätöksen 1 artiklaan olisi lisättävä uusi kohta, jotta saatavien perimisestä voidaan luopua varainhoitoasetuksen¹⁸ 101 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

(16) Sen vuoksi päätöstä 2003/76/EU olisi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös 2003/76/EY seuraavasti:

(1) Muutetaan 1 artikla seuraavasti:

(a) Lisätään 1 a kohta seuraavasti:

”1 a. Komissio luopuu saatavien perimisestä jo ennen kuin kaikki mainitut keinot on käytetty seuraavissa tapauksissa:

- (a) arvio perintäkuluista on suurempi kuin perittävä saaminen eikä perinnästä luopuminen vahingoita unionin julkisuuskuvaa;
- (b) saatavia ei voida periä velallisen maksukyvyttömyyden tai muiden maksukyvyttömyysmenettelyiden vuoksi;
- (c) periminen on vastoin suhteellisuusperiaatetta.

(2) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

(a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Komissio hallinnoi varoja siten, että hiili- ja terästudkimusrahaston vuotuiset määrärahat ovat vuoteen 2027 asti [111 miljoona euroa]. Niistä rahoitetaan tutkimusyhteistyötä hiileen ja teräkseen liittyvillä aloilla siten, että [40 miljoonalla eurolla] rahoitetaan tutkimusyhteistyötä mainituilla aloilla ja [71 miljoonalla eurolla] läpimurtoteknologioita, joiden ansiosta teräksenvalmistusprosessista voidaan saada lähes hiiletöntä, samoin kuin tutkimushankkeita, joilla hallitaan oikeudenmukaista siirtymää toimintansa lopettaneiden hiilikaivosten tai suljettavien hiilikaivosten ja niihin liittyvän infrastruktuurin osalta oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin ja päätöksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Vuoden 2027 jälkeen komissio hoitaa varoja siten, että varmistetaan tuotto pitkällä aikavälillä. Varat sijoitetaan siten, että tavoitteena on niiden arvon säilyttäminen ja mahdollisuuksien mukaan kasvattaminen.”

(b) Lisätään 1 a kohta seuraavasti:

”1 a. Vuotuinen [111 miljoonan euron] määräraha on muodostettava sijoitusten nettotuloista ja, jos ne ovat riittämättömiä, selvitystilassa olevan EHTY:n varojen osittaisesta myynnistä ja selvityksen päätyttyä hiili- ja terästudkimusrahaston varoista.”

(c) Kumotaan 2 kohta.

(2) 3 artiklassa:

¹⁸ EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1.

(a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetuista selvitystoimista ja 2 artiklassa tarkoitetuista sijoitus- ja varainhallintatoimista laaditaan vuosittain erillään muiden yhteisöjen muista rahoitustoimista tuloslaskelma, tase ja rahoituskertomus.

Nämä rahoitusasiakirjat liitetään niihin asiakirjoihin, jotka komissio laatii vuosittain Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 318 artiklan ja Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen nojalla.”

(b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin sovelletaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja tilintarkastustuomioistuimen valvontaa ja vastuuvapauden myöntämistä koskevaa toimivaltaa sellaisena kuin se määritellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa ja Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavassa varainhoitoasetuksessa.”

(3) 4 artiklassa:

(a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Nettotulot 2 artiklassa tarkoitettusta sijoitustoiminnasta ja varojen osittaisesta myynnistä saatavat tulot otetaan tuloina Euroopan unionin yleiseen talousarvioon. Nämä tulot sidotaan käyttötarkoitukseensa, joka on tutkimuksen puiteohjelman ulkopuolisten tutkimushankkeiden rahoittaminen hiili- ja terästeollisuuteen liittyvillä aloilla. Varat muodostavat hiili- ja terästutkimusrahaston, jonka hoidosta vastaa komissio.

(a) Kumotaan 3 kohta.

(4) Kumotaan 5 artiklan 2 kohta.

(5) Kumotaan liite.

2 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021 tai myöhemmästä ajankohdasta.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*